

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00 Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Влада Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на р.і вулицях Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописів не звертається, хіба що дописувачеві явно зазначить, що бажав звороту свого рукопису на случай його непомічення та залучити поштовий штампел на його пересилку.

БУХАРІН ПРО МАРКСА І ЛЕНІНА.

В історії людства бувають постаті, що живуть надзвичайно довго після своєї фізичної смерті, живуть тим окремим своєрідним життям, коли їхня творчість опановує уми, чуття, волю мільйонів людей. Ця творчість, що виросла на дрижджах своєї епохи, кидає величю "світлу тінь" на майбутнє.

Всі великі працівники творчої думки й чуття, будівничі містечтва й науки, які жили й живуть як велика історична сила, як сік історії, як квісина майбутнього — всі вони відзначалися тою складністю й тою всебічністю.

Ви десятки й сотки разів можете слухати сонати й симфонії Бетовена й кожний раз ви будете відкривати нове в старому, несподіване в знайомому, складне у зовнішньо-простім...

Ви десятки разів можете перерахувати Гетого і, недовірившись на це, ви будете відкривати у него несподівані жерела глибокої естетичної насолоди і геніальних думок, вбраних в такий самий геніальний зеруноку слів.

Ви можете знову й знову перерахувати Дарвіна або Геґеля й при всьому тому величавому основному малюнку їх систем кожний раз ви будете напикатися на нові й свіжі думки, що "вродилися" й завіталися, ясно спалахнули у вашій мізковій, бо ви щойно підійшли з деякого іншого боку, поглянули під новим аспектом і "несподівано" напикнулися на ряд нових відкриттів.

Така сила генія. Геніальний твір, це — маленький розміром, але величезної могутності акумулятор громадського досвіду. Це — дивний кусник "філософського каменя", що зроблений з нервних ниток мільйонів, зібраних в творчій праці одного.

Пролетарський рух може гордитися Марксом. Він може гордитися Леніном. Він може гордитися самим собою, бо це він — могутній рух угнетених наемних рабів капіталу — видивив людей, що піднялися як титани, над головами своїх сучасників і багатьох поколінь своїх потомків.

Дійсно поразкою є сила Марксового інтелекту, глибини безстрашного досвіду, чудодійна далекоглядність, могутній "дар" предбачення, який так само мало містичний, як "дар" хемічного аналізу, або астрономічних вичислювань.

Визміть — в десятій, в сотій раз — один з томів "Капіталу" й ви в десятій й сотій раз здивуетесь, як міцно набита спресованими думками — думками дуже сучасними — ця напружена гарна праця Маркса.

Визміть якубудь історичну працю Маркса: ви знову "знайдете" багато "сучасного" й навіть багато нового для себе. Погляньте на основні прогнози Маркса — і ви у світі сучасних катастроф, що змінюють обличчя землі, відчуєте небувалу силу людського розуму. Бо майже сто літ до наших днів були сказані пророчі слова "Комуністичного Маніфесту".

Ось вже минуло кілька років, як фізично Леніна нема між нами. А тимчасом Ленін живе зараз більше, як за свого фізичного життя. З кожним місяцем, з кожним тижнем, з кожним днем Ленін стає ближче до нас — зі що раз більшою своєю реальною силою, як двигун найбільшого в історії суспільного перевороту.

Ця наука знайшла в собі опору у величезній державі, вона обслуговувала Європу, вона могутньо поширюється на Сході. Кожна директива партії — господарська, політична, культурна — це переклад на спеціфичну мову науки Леніна. Десятки й сотки тисяч людей вивчають Леніна. І "більшовизм", який десять — п'ятнадцять літ назад був для величезної більшості людей чужим складаним звуком, екзотичним словом підпольного жаргону, перетворився в силу, проти якої мобілізується Чан Цо-Лін і Кулідж, англійські банкири й польські маршали, французькі республіканці й румунська сіґуранца, Ліґа Націй і амстердамські підлітки, фашисти і соціял-демократи, царська дипломатична зграя й фахові оборонці "культури й цивілізації".

Ні одно життєве питання сучасності не може бути зрозуміле без Леніна. І цей величавий несамовитий біґ історії — не дивлячись на європейсько-американську "частинну стабілізацію" — біґ історії, що ламає й пригинає залізні підпори теперішнього режиму, — як знаменитий підтверджує він правильність ленінського аналізу! Гострі звороти і зигзаги історичного шляху в кордонах пролетарських республік, обходні стежки й єдність напрямку до соціялізму — хіба це не підтверджується кожною сторінкою "контрольних цифр"? "Другий хід війни" — хіба ж не звисає ця грізна хмара над світом? Водоворот революції, що в него неминуче втягнуться народи Сходу — хіба ж це не найреальніший факт? І багато іншого, чого нас вчив, про що писав, що говорив Ленін, — хіба ж це не запалілося й не запалілось в життя? "Божевільна" "доктрина" з кожним роком святкує все більші побіди, хоч і зустрічає найжорстокіші спротиви ворогів. Такий вже великий історичний діяч, великий "спір", що з него народжується істина комунізму.

Тому треба вчитися в Леніна. Ще раз і ще раз перегортати дорогіні сторінки, де, недивлячись на "простоту", криється завжди рій глибоких думок, найгостріших заміток, де одно прихлещем кинене слово несподівано висвітлює цілу низку питань цілком з іншого боку.

Ленін живе в масах. Ленін живе у всій своїй складності і у своїй геніальній простоті. Ленін не вмирає. Ленін не старіється. Навпаки. Чим глибоче оре плуг історії, чим більші скиби цільника він піднімає, тим яркіше зеленіють засіви ленінізму. Бо Ленін — це дух нашої видатної бунтівничої епохи, музику якої будуть слухати, як зачаровані, майбутні покоління.

ЩО РОБИТЬСЯ З ФАРМЕРАМИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

За останніх 5 років фармерське населення Злучених Держав зменшилося в 2½ мільйона.

(Ліценз Олкс в "Дейлі Воркер".)

"Порівнюючи спис фармерського населення Злучених Держав за 1920 року із списом 1925 року, зауважується велике зменшення, але за це значне збільшення моргеджевих тягарів. Числа списку показують на наслідки драстичного зриву ці, який фармери потерпіли по війні.

Після списку за 1925 р. населення фармів числило 28,981,693 душ. В 1920 році це населення начисляло ще 31,614,269 душ. Відкладаючи на бік статистичні неточності, все-ж таки виходить, що фармерське населення Злучених Держав зменшилось в 2½ мільйона душ.

Зріст моргеджів і знецінення землі.

В 1925 році було 6,371,640 фармів в порівнянні до 6,448,343 в 1925 році. З них лише 3,313,490 в руках власників, хоч в 1920 році було ще 3,666,510 власністю фармерів. Статистичне бюро має звіт, що з тих фармерів-власників 1,128,207 було заморгеджованих. Загальна вартість землі і будинків вносила \$10,790,244,351, а була вона заморгеджована на \$4,517,256,689.

Звіт за 1920 року подавав 1,193,047 заморгеджованих фармів, які вартували \$13,775,500,013, а які були заморгеджовані лише на суму \$4,003,767,192. Бачимо отже, що із упадком вартости землі, зростає сума моргеджів, яка в 1920 році становила лише 29.1 процент вартости заморгеджованої землі, а вже в 1925 році цей процент зріс майже до 42 процент.

Звіт статистичного бюро показує, що між 1919 а 1924 р.р. кооперативна продаж фармерських продуктів в Злучених Державах зростає, бо в 1919 р. вартість тих продуктів, проданих кооперативно, була \$721,983,639, а в 1924 р. вартість кооперативно проданих продуктів вносила вже \$857,652,166 — себто кооперативна продаж зростає на 135,668,527 дол. більше.

Ба, але в міжчасі ціни на фармерські продукти впали на 36 проц. Рахуючи ті продукти по цінах 1919 року, то вартість проданих кооперативно продуктів в 1924 році була \$1,335,000,000. Іншими словами, скільки продуктів, проданих кооперативно зростає в 85 процент за тих 5 років.

Кооперативне закупів між фармерами не є так велике, як кооперативна продаж. В 1919 році закуплено кооперативно товарів на \$75,932,799, а в 1924 році на суму \$84,615,699.

І помімо того, що фармери живили більше кооперативного діловодства в продажі

та закупів, воно їм — як бачимо — не помагало, бо вони банкрутували далі — себто панський капіталістичний систем проголошував їх банкрутими — а моргеджеві паяки забирали їхні фарми.

Збільшають ряди пролетарів.

Статистичний спис департаменту рільництва Злучених Держав показує, що в двох останніх роках з фармів пішло дальших 1,089,000 населення. Разом пішло з фармів до 1. січня 1927 року 3,589,000, себто поперх 3½ мільйона населення за 7 років!

От як фармерам добре в Америці!

В однім 1926 році втікло з фармів 649,000 населення.

Статистика каже, що в 1926 році всіх людей, які перенеслися з фармів в міста, було 2,155,000, але з містів на фарми перенеслися також 1,135,000 — лишаючи дійсне зменшення на 1,020,000. Але що через уродини приростло за цей рік 658,000, а через смерть зменшилося 287,000, то чиста втрата фармерського населення через покинення фармів і перенесення до містів є лише 649,000.

В 1925 році вивтікло з фармів до містів 834,000 осіб. Отже в останніх двох роках фармерські гаради збільшили міський пролетаріат на 1,854,000 осіб, які шукають заняття в промислі і торговлі.

Цим пояснюється, звідки капіталісти беруть свіжого промислового робітника, хоч іміґрації до Злучених Держав нема!

Від себе додамо, що це вказує на те, яка доля очікує фармерів в Канаді, бо що бачим на другім, того сподієся собі. Канадійські фармери потерпали ще в останніх роках пудеві кооперативу, але-ж бо бачимо, що такі кооперативи в Злучених Державах не багато помогли.

Де ратунок?

Ці люди, які студують економіку, говорять згори, що в капіталістичній державі, під всемогучою диктатурою капіталістів, кооператив є безсилний. Вони можуть лише хвилеве стримати зубожіння (пролетаризацію) працюючої класи, але вони (кооперативи) не можуть того зубожіння усунути цілком.

Цілковите усунення зубожіння наступит аж під владою працюючих, бо ця влада знесе приватну власність і тоді земля буде в останнєму всемо працюючого загалу тай ніяка моргеджева паяка не зможе її забрати від того, хто на ній працює.

ДОПОМОЖІТЬ КОМПАРТІЇ У ВИБОРЧІЙ КАМПАНІЇ.

Центральний Виконавчий Комітет Комуністичної Партії Канади кличе членів компартії й симпатиків допомогти виборчій кампанії у Вінніпегу підчас наближаючих провінціанальних виборів.

Центральний Виконавчий Комітет Компартії Канади закликає до збирання фондів, щоб допомогти Компартії здобути місце в провінціанальному парламенті Манітоби при надходячих виборах.

Товариші й Приятелі! Ц.В.К. Компартії Канади апелює іменем Миського Комітету нашої партії в Вінніпегу за фінансовою допомогою, яка уможливила-б нашим вінніпегським товаришам здобути місце для комуністичного кандидата при надходячих провінціанальних виборах в Манітобі в місяці червня.

В останніх виборах до міської ради у Вінніпегу Компартії пощастило в виборі т. Колісника до міської ради.

партія запрошувала багато разів всі робітничі організації у Вінніпегу до формування такої ради.

Вінніпегська Незалежна Партія Праці відказується приєднатися до ідеї Канадійської Партії Праці і все вперто боролась проти її формування.

Здобуємо нову перемогу.

Ц.В.К. апелює щиро до всіх груп і гуртків Компартії, до приятелів і симпатиків в Канаді поспішити з щедрами датами на виборчий фонд Вінніпегського Миського Комітету нашої партії. Вибори відбудуться в червні, отже часу лишилося не багато. Це дасть нам змогу поставити боевого члена Компартії в представництві манітобської легіслятури.

Перемогу в мініціанальних виборах здобули ми, а тепер треба нам її повторити.

Фінансова допомога є konieczна для довершення цього діла. Треба-ж перш всього златити безплатно депозит в сумі 200 доларів. Ц.В.К. жертвував вже на початок 50 доларів. Засилайте всі жертви прямо до національного офісу на слідуочу адресу:

Secretary Communist Party of Canada Room 304, 95 King St., East, Toronto, 2, Ont.

Ці жертви будуть вислані негайно до Вінніпегу. Робіть скоро й жертуйте щедро для вибрання комуністичного посла до парламенту у Вінніпегу! Ц.В.К. К.П.К.

ЛИСТ ДО "УКР. РОБ. ВІСТЕЙ" З ПРАГИ.

Проект так званої "реформи" місцевих самоврядувань, як і взагалі всі "реформи" сучасного буржуазно-міщанського уряду Чехословащини, викликав рішучий протест всіх поступових груп чехословацького суспільства.

Проект цієї реформи відкрив очі населенню Закарпатської України, яке побачило, що про всі договори й урочисті заяви, що до автономії Закарпатської України, уряд Чехословащини забув й зараз своєю "реформою" свідомо заміряється знищити навіть ознаки такої автономії.

Цілий ряд протестів, відозв, делегацій, авдієній й т. инш. слідувало після оголошення проекта згаданого "реформи". Трудове населення Закарпатської України рішуче протестувало проти такого посягання сучасного урядового курсу на свої права й через своїх репрезентантів в парламенті, якими є обрані ними посланці-комуністи й далі веде бій проти таких надужит буржуазно-міщанської урядової класи над своїм правом.

Цей бій українського населення Закарпатської України знайшов відгук в статті д-ра Ант. Гайна, з табору п. Крамаржа, присягнутого "оборонця" руського населення Закарпаття, вміщений в ч. 92 газети "Народні Листи". Посилаючись на румунську пресу, яка бучить то закидає Чехам невмінь порядкувати на Закарпатській Україні через змінену там більшовицьку пропаганду, п. Гайна зазначає, що голоше зі згаданого прелопування, як засіб проти більшовицької небезпеки, поділіти Закарпаття між Румунами та Поляками.

Правда, що посилку на румунську пресу місцеве пресове бюро румунського посольства зараз же спростувало, але не в цьому справа. Стаття п. Гайна характерна чимсь іншим, це є перша ластівка в напрямі нових політичних дій чехословацького уряду.

І це сміття сміє називати себе захисниками українського народу й виразниками його волі! Раби, подлі раби!

вої політики сучасного урядового курсу що до закарпатських українців. Це не перший раз натякає цей "оборонець руського народа" на Закарпатську Україну про заведення, що до України, режиму сусідньої Польщі та Румунії.

І видко поради п. Гайна приходять повне порозуміння в урядовій більшості, бо перестітти бачи, що до автономії Закарпаття в останній час ведеється з подвійною енергією, а виделення за межі Закарпаття активних робітників, українців, це звичайне явище.

Але про це докладніше в слідуочому дописові.

Зараз же відмітимо відношення тутешньої української еміґрації до згаданого "реформи" самоврядувань на Закарпатській Україні.

Вслід за відомим комунікатом У.Н.Д.О., що до демонстрації українців проти чеського консуляту у Львові, обізвався в Празі так званий Центральний Союз Українського Студентства (Ц.С.У.С.), що репрезентує петлорівсько-шавоплавдських студентів, який як і належить слуханням дітям батьків-лакеїв, теж видав комунікат, котрим осуджує демонстраційний протест львівських українців проти чехословаків, бо мовляв, Чехи помагають еміґрації.

Ось де показалася справжня лайкейська душа наймитів. Як не багато для них треба? Тисячу корон на "Студенський Вістник", або дві на "Нову Україну" і вони готові осудити не лише українське суспільство, що влаштувало Претвістну демонстрацію проти Чехів у Львові, а навіть відмовитися взагалі від Закарпатської України.

І це сміття сміє називати себе захисниками українського народу й виразниками його волі! Раби, подлі раби!

Українцях. Прага 10. квітня 1927.

Я -- ПАН ПІЛСУДСЬКИЙ.

(З нагоди річниці диктаторства Пілсудського в Польщі.)

Я вже довше не можу спокійно сидіти в цьому Сулеюфку! В Італі — Муссоліні, в Еспанії — Прімо де Рівера, навіть у Греції височив новий пан, самодержець.

Як гриби по дощеві, ростуть ці диктатори.

А я тут на селі свій вік марную, тай думку гадаю...

Вінніпегські товариші вірять, що і в цих провінціанальних виборах зможемо вони вибрати свого пердставника, т. Якова Пенера, як одного з поміж кандидатів Вінніпегу на основі пропорціанальної репрезентації.

Відсутність Канадійської Партії Праці.

Товариш Пенер виступає прямо, як кандидат партії, бо нема в Вінніпегу Канадійської Партії Праці, через яку можна-б було встановити єдиний фронт робітничих організацій на політичному полі.

Але Компартія є готова все сформувати Центральну Раду Канадійської Партії Праці у Вінніпегу. Фактом є, що Ком-

ся, й мое призначення в Польщі панувати!

Ось бунтується робітничий ось недоволені селяне...

Хай їх біс! Але не вадить і що голоду вжити, щоби мене тільки на високе сідло підсадила.

Ласяться біля мене й ці хами з "Визволення", крутяться й ця стара мантіяка ППС...

І це драгтя може стати мені в пригоді.

Чуйно! Обережно! Наближається слухний час!

Вірни мої стшельці! Рушайте вперед!

Дайте зброю робітникам! Погуляйте! Бийте, стріляйте! Славно! Браво! Моя перемога!

Втік Вітос, очистив місце й Войцеховський. Я — пан Польщі, я — диктатор!

Що диктатор? А чому-б так не король? Чому-б мені не корона? Шо-ж варт Польща без мене? Тільки я, Юзеф, єдино гідний засісти на давньому троні!

Ягайлонів! Так, буду панувати, канчуком буду гонити тих робітників, що не хотять працювати, що своєю 8-годинною шифтою руйнують господарство Польщі!

Досить маю куль і олова для цих неробів!

Гай-же, карні ескпедиції на села! Бунтуються хлопці проти своїх добродів, проти шляхти!

Як же-ж може остоятися Польща, коли ослабне наша лицарська, шляхецька кров?

Вогнем і залізом буду вчити неслухнине селянство!

Послух і карність, це перші правила мого панування!

Хай знає Чемберлейн, хай знає Морґан і Рокефелер, що Юзеф Пілсудський уміє лоб урвати цієї гидри соціальної небезпеки!

Спокійно можуть рубати мою ліси на Волині та брати мою нафту — ці великани, ці королі золота!

А, ще цей сойм гніздить у себе анархію й безладдя.

Замісць у тюрмах, у цьому сойма сидять прокляті комуністи і підбурюють мій народ!

Покличу всіх послів, скажу їм своє краєнє слово!

Гей ви, послі! Я вам збудував Польщу, я вам дав сойм, а ви що Польщу розікрали, ограбили!

Вважайте, бо мій канчук свистітти буде над вами!

Будьте покірни, бо розжену вас до сто чортів!

Пішли вон від мене, ви, послі з "Визволення", що, як воші, мене обсіли!

Ти, мій міністер Бартель, відбери й покасуй цю конституцію!

Я, Пілсудський — це конституція Польщі, я — найвище право, я — найвищий закон!

Я стаю на чолі усієї збройної сили Польщі!

У Вільні кликав мій народ, щоб я засів на королівському престолі.

Це правдивий, глибокий розум моїх вірних, це говорить боже провидіння.

Поки що, хай мій президент Мосціцький приймає чоабиття в палаті моїх предків, польських королів.

Народе, скажи, радій, що я, Пілсудський — твій; і хоч-чом підскубло тебе, то все лиш у добрий, добрий час!

Юзеф Пілсудський, Черберлейна слухай й прийте, ладу й порядку моральній оборонце, усіх народів Польщі з божеї ласки помазенець.

Дано у Варшаві року боже першого від обняття мною влади.

Передає всьому світові Крикунець.

НА ЦЕЙ РАЗ ВДАВИЛИСЬ.

З огляду на рішучий протест усіх партій Закарпатської України проти адміністративної реформи, що її мав перевести чеський уряд на Закарпатті, останній, очевидно, зрозумівши, що то є надто небезпечний акт, рішив кось поладнати цю справу "мирним ладом". Компроміс цей має полягати в тім, що сама адміністративна реформа трактується вже як тимчасовий акт. Питання-ж про відрізання Ужгорода сходить з черги дня і Ужгород покищо залишається тим, чим він був, центром краю. Членів управи призначає уряд за пропозицією губернатора Закарпаття. Губернатор залежить не від одного лише міністра внутрішніх справ, а від ради міністрів в цілому. Отже під давлінням всього громадянства Закарпатської України змушені були чехізатори трохи прохолонути. А апетити, видно, були не маленькі, коли (за інформацією "Лідове Новини") для розподілу політичним діячам на Закарпатті аграрна партія асигнувала не мало, не багато — 7 мільйонів корон. Гроші формально йшли від кредитованої кооперації.

СПРОСТУВАННЯ.

В "У.Р.В." з 7. травня подано було, що конвенція 8. диктатору К.П.К. відбулася в Келґари, а мало бути відбулася в Едмонтоні.

І. Клібановський.

Я. пан Пілсудський.